

На основу одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду 356/1 од 5. фебруара 2026. године изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор једног доцента за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, који је објављен у листу *Послови* бр. 1186 од 25. 2. 2026. године.

У том својству Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс за избор једног доцента за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, који је објављен у листу *Послови* бр. 1186 од 25. 2. 2026. године пријавио се један кандидат, **др Јована Стојановић**.

Уз пријаву на конкурс др Јована Стојановић приложила је: биографију, библиографију, публикације (радове), оверену фотокопију дипломе о завршеним ОАС, оверену фотокопију дипломе о завршеним МАС, оверену фотокопију уверења о докторирању, потписану изјаву о изворности, извод из матичне књиге рођених, уверење о некажњавању и уверење о држављанству.

Школовање

Др Јована Стојановић рођена је 1992. године у Београду. Матурирала је 2011. године у Четвртој београдској гимназији и уписала се на Филолошки факултет у Београду, студијски програм ЈКК, профил Немачки језик, књижевност, култура. Основне академске студије првог степена завршила је у року, 2015. године, са просечном оценом 9,38 (девет и 38/100).

Исте године уписала се на мастер студије, такође на Филолошком факултету у Београду, и то на модул Језик, књижевност, култура. И мастер студије завршила је у року, 2016. године, са просечном оценом 10,00 (десет). Мастер рад на тему *Глаголски вид и његове реализације у немачком језику* написала је под менторством проф. др Анете (Annette) Ђуровић.

Др Јована Стојановић уписала се 2017. године на докторске студије на Филолошком факултету у Београду, на модул Наука о језику. Тему докторске дисертације *Контрастивна анализа деагентивних конструкција у немачкој и српској дневној штампи* пријавила је 2021. године, а за ментора је, према њеном предлогу, изабрана проф. др Јелена Костић Томовић. Докторску дисертацију др Стојановић одбранила је 4. децембра 2025. године, пред комисијом у саставу др Бранислав Ивановић (редовни професор, председник Комисије), др Софија Биланџија (редовни професор) и др Светлана Слијепчевић Бјеливук (виши научни сарадник).

Усавршавање у иностранству

Током свих нивоа студија др Јована Стојановић се усавршавала на немачком говорном подручју. Била је стипендиста Немачке фондације за академску размену ДААД 2014. године (Универзитет Дуизбург–Есен), а стипендиста Аустријске фондације за академску размену ОЕАД (у оквиру програма ЦЕЕПУС) 2016. године (Универзитет у Бечу, Институт за транслатологију). Од 27. 11. до 1. 12. 2017. године похађала је семинар за запослене Немачке агенције за академску размену – ДААД у Бону, а од 16. до 20. 6. 2025. боравила је на Институту за славистику и хунгарологију Хумболтовог универзитета у Берлину (Sprach- und literaturwissenschaftliche Fakultät, Humboldt-Universität zu Berlin), у својству гостујућег предавача, а захваљујући стипендији Erasmus+ за мобилност наставног особља.

Поред тога, др Стојановић се на немачком говорном подручју усавршавала и на властиту иницијативу, тј. у властитој организацији.

Усавршавање у земљи: семинари, пројекти, радионице, стручна пракса

Др Јована Стојановић веома активно се усавршава похађајући семинаре и радионице у Србији, обављајући стручну праксу и учествујући на пројектима.

- Преводачки пројекат *Interkulturelle Kommunikation und Übersetzung* у организацији лектора ДААД-а на Филолошком факултету у Београду, Београд, март 2015. године.
- Преводачка радионица у организацији удружења *КРОКОДИЛ Thomas Havlik Syllables Shooter: 30 Milliarden Silben*, новембар 2015. године, Београд.
- Преводачка пракса (машинско превођење), *Iolar*, Београд, фебруар 2016. године.
- Методичка пракса, Трећа београдска гимназија, 2016–2017. године.
- Радионица *Корпусна лингвистика*, у сарадњи са Хумболтовим универзитетом у Берлину, децембар 2018. године, Филолошки факултет у Београду.
- Онлајн семинар *Doing research in humanities* у организацији Немачке фондације за академску размену – ДААД, 10. 12. 2020. године.
- Онлајн семинар о рецензирању у организацији Центра за промоцију науке и Универзитетске библиотеке Светозар Марковић, 18. 5. 2021. године.
- Семинар посвећен CLARIN пројекту *It-Sr-NER*, 20. 10. 2022. године, у организацији Друштва за језичке ресурсе и технологије ЈеРТех, Београд;
- Међународни семинар *Innovative Wege im FSU Deutsch* у организацији Немачке фондације за академску размену – ДААД, од 15. до 19. 3. 2024. године на Филолошком факултету у Београду.
- Радионице о корпусној лингвистици у оквиру конференције *Јужнословенски језици у дигиталном окружењу (ЈУДИГ)*, ЈеРТех и

Филолошки факултет, 21. 11. 2024. године, Филолошки факултет у Београду:

- *Corpus Query Language (CQL): Lexical gaps in bilingual corpora;*
- *Corpus analysis: textometry, TXM and other tools* и
- *Creating Lexical Networks using Large Language Models (LLM) with a Focus on Synonym extraction.*
- Семинар *Dhoch3* у организацији Немачке службе за академску размену (DAAD), одржан 31. 3. 2025. године у Београду.
- Онлајн курс корпусне лингвистике *Corpus Linguistics: Method, Analysis, Interpretation*, у организацији Универзитета Ланкастер (Lancaster University), 4. 4 – 30. 5. 2025. године.
- Семинар Друштва за језичке ресурсе и технологије ЈеРТех *eLex2025 – Паметни речници, тврдоглави језици: лексикографија у доба великих језичких модела*, 25. 12. 2025. године, Рударско-геолошки факултет, Београд.
- Прихваћена пријава за летњу школу *Narrative and Discourse Analytical Approaches to Multilingualism and Interculturality Research*, Филолошки факултет у Београду (планирано за 15. 9 – 19. 9. 2025. године, одложено).
- Међународни пројекат *The COST Action CA22115 – A Multilingual Repository of Phraseme Constructions in Central and Eastern European Languages (PhraConRep)*.

Основно и додатно радно искуство у струци

Прва практична и радна искуства у струци др Јована Стојановић стицала је већ као студент основних академских студија.

Од 2012. до 2016. године предавала је, тако, на курсевима немачког језика у Центру за учење страних језика Берлиц. У склопу мастер студија била је на методичкој пракси у Трећој београдској гимназији, а на преводилачкој пракси у предузећу Иолар. Током 2016. била је хонорарни сарадник Гетеовог института у Београду, где је радила у библиотеци. Као професор Немачког језика радила је у Војној гимназији у Београду, 2016. и 2017. године, да би се затим запослила у Информационом центру Немачке фондације за академску размену ДААД, у коме је била задужена за промоцију науке и неговање академске сарадње између Немачке и Србије.

Марта 2018. др Јована Стојановић изабрана је за демонстратора за Немачки језик на Катедри за германистику Филолошког факултета у Београду, а септембра исте године за лектора за Немачки језик. Као демонстратор била је превасходно задужена за вежбе из предмета Немачки језик 6 (Лексикографија), а након избора у звање лектора преузела је и вежбе из још неколико теоријских предмета: Немачки језик 1 (Морфологија 1), Немачки језик 2 (Морфологија 2), Немачки језик 5 (Творба речи), Немачки језик 7 (Прагматика) и Немачки језик 8 (Лингвистика текста). У звање асистента изабрана је 2022. године, и након тога је

изводила вежбе из следећих предмета: Немачки језик 1 и 2 (морфологија) и Немачки језик 5 и 6 (лексикологија и лексикографија), а од 2023/2024. и из новоуведеног предмета Немачки и српски језик у јавној комуникацији (МАС). Активно је учествовала у изради наставног плана и програма, осмишљавању практичне наставе, као и у припреми наставних материјала за тај предмет. Др Стојановић је 2025. реизабрана у звање асистента, и од тада држи вежбе из предмета Немачки језик 1 – морфологија (ОАС, двосеместрални предмет), Немачки језик 3 – лексикологија (ОАС, двосеместрални предмет) и Немачки и српски језик у јавној комуникацији (МАС).

Др Јована Стојановић је била члан комисије за одбрану двадесет и пет мастер радова на Катедри за германистику Филолошког факултета Универзитета у Београду. Поред тога, један од уредника најновијег издања збирке тестова са пријемних испита за студијску групу Немачки језик, књижевност, култура.

Др Стојановић је учесник међународног пројекта *The COST Action CA22115 – A Multilingual Repository of Phraseme Constructions in Central and Eastern European Languages (PhraConRep) (Вишејезични репозиторијум фраземских конструкција на језицима централне и источне Европе)*, који је посвећен изради вишејезичног дигиталног репозиторијума фраземских конструкција у немачком језику и у једанаест словенских језика, мађарском и албанском језику, те контрастивно-типолошком истраживању фраземских конструкција и њиховој имплементацији у наставу.

Поред задатака које обавља на Катедри за германистику Филолошког факултета у Београду, др Јована Стојановић је од 2020. до 2023. била испитивач за предмет Немачки језик у Комисији за полагање стручног испита у области заштите архивске грађе, при Министарству културе и информисања Републике Србије и при Архиву Србије.

Преводи стручне и књижевне текстове, а била је и преводилац чланова српске делегације на Сајму књига у Лајпцигу и на Сајму књига у Франкфурту 2017. године. У октобру 2017. године, била је ангажована и у оквиру Међународног београдског сајма књига као преводилац програма на немачком језику на манифестацији Креативног центра.

Активна је и у промоцији књижевног стваралаштва на немачком језику; у том контексту учествовала је на низу књижевних трибина Гетеовог института у Београду, Дома културе Студентски град, Културног центра Београда и Гетеовог друштва у Београду.

Др Јована Стојановић је члан Друштва за језичке ресурсе и технологије (JePTex).

Учешће на научним скуповима

Др Јована Стојановић учествовала је или је припремила учешће са саопштењима на следећим домаћим и међународним научним скуповима.

- *X научни скуп младих филолога Србије*, 31. 3. 2017. године, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу (са саопштењем *Валентност глагола са префиксом aus-* у немачком језику и њихови еквиваленти у српском).
- *Transkulturalität als integratives Element in der Germanistik*, 7 – 8. 9. 2019. године, Катедра за германистику Филолошког факултета Универзитета у Београду (без саопштења).
- Међународна конференција *Језици и културе у времену и простору 9*, 16. 11. 2019. године, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду (са саопштењем *Појмовне метафоре у настави немачког као страног језика – на примеру глагола са префиксом auf*).
- Међународна конференција *Савремена филолошка истраживања 1* (са саопштењем *Дефокусирање агенса у немачком новинском дискурсу*), 3–4. 12. 2022. године, Филолошки факултет Универзитета у Београду.
- Међународна конференција *Језици и културе у времену и простору 10*, 18–19. 11. 2023. године, Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду (са саопштењем *Конструкције са заменицом тап у немачким новинским текстовима и њихови српски преводни еквиваленти*).
- Национална конференција са међународним учешћем, *Јавни дискурс у Србији*, 1. 11. 2024. године, Институт за српски језик САНУ, Београд (са коауторским саопштењем *Маркери неодређенорапортивне евиденцијалности у српском јавном дискурсу*).
- Међународна конференција *Јужнословенски језици у дигиталном окружењу* у организацији Друштва за језичке ресурсе и технологије ЈеРТех и Филолошког факултета Универзитета у Београду, 21–23. 3. 2024. године, Филолошки факултет, Београд (без саопштења).
- Међународна конференција Удружења германиста Југоисточне Европе *16. internationale Konferenz des Südosteuropäischen Germanistenverbandes (SOEGV)*, 6–9. 11. 2025, Будва, Црна Гора (са саопштењем *Deagentive Konstruktionen im deutschen politischen Diskurs*).
- Округли сто *Између креативности и формулаичности: префабриковане језичке јединице*, 18. 2. 2026. године, Центар за примењену лингвистику Филолошког факултета Универзитета у Београду (са саопштењем *Фраземске конструкције и сродне појаве из германистичке перспективе: проблеми идентификације, класификације и лексикографске обраде*).

Научни чланци

Др Јована Стојановић је до сада објавила следеће научне чланке, делом у зборницима са научних скупова на којима је учествовала, а делом у научним часописима.

- Васиљевић, Анђела и Стојановић, Јована (2025). Маркери неодређенорапортивне евиденцијалности у српском јавном дискурсу. У В. Ђорђевић, Ј. Јовановић, М. Николић, С. Новокмет (приредили), *Српски јавни дискурс : зборник радова с националног научног скупа с међународним учешћем Јавни дискурс у Србији, одржаног 1. новембра 2024. у Институту за српски језик САНУ*, 25–40. Београд: САНУ. (М44)
- Стојановић, Јована (2024). Дефокусирање агенса у немачком новинском дискурсу. У Р. Драгићевић, М. Ђурић и В. Карановић (приредили), *Савремена филолошка истраживања, 1: зборник радова*, 555–574. Београд: Филолошки факултет. (М63)
- Stojanović, Jovana (2024). Konstrukcije sa zamenicom *man* u nemačkim novinskim tekstovima i njihovi srpski prevodni ekvivalenti. У С. Гудурић, М. Стефановић и Ј. Дражић (приредили), *Језици и културе у времену и простору : тематски зборник, 11(3)*, 83–95. Novi Sad: Filozofski fakultet. (М14)
- Стојановић, Јована (2021). Прагматичке информације у двојезичним речницима за језички пар немачки и српски (или хрватски). *Узданица – часопис за језик, књижевност и педагошке науке, 18(1)*, 159–180. (М51)
- Stojanović, Jovana (2020). Poјmovne metafore u nastavi nemačkog kao stranog jezika – na primeru glagola sa prefiksom *auf-*. У С. Гудурић, Б. Радић-Бојанић и П. Мутавџић (приредили), *Језици и културе у времену и простору: тематски зборник, 9(2)*, Нови Сад: Филозофски факултет, 417–432. (М14)
- Стојановић, Јована (2019). Валентност глагола са префиксом *aus-* у немачком језику и њихови еквиваленти у српском. У М. Ковачевић и Ј. Петковић (ур.), *Савремена проучавања језика и књижевности, X(1): зборник радова са X научног скупа младих филолога Србије, одржаног 31. марта 2018. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу*, 61–75. Крагујевац: Филолошко-уметнички факултет. (М63)

Докторска дисертација

Предмет докторске дисертације др Јоване Стојановић, под насловом *Контрастивна анализа деагентивних конструкција у немачкој и српској дневној штампи*, биле су стратегије за деагентизацију и дефокусирање агенса које се примењују у новинским текстовима са примарно информативном функцијом у немачкој и српској штампи, као и њихова контрастивна анализа. Деагентивним конструкцијама ауторка је притом приступила као обележју информативних новинских текстова са функцијом маркирања концепцијске писаности / језика дистанце, које погодују вредносно неутралном и језгровитом изразу. Истраживачки корпус базирао се на трима врстама новинског текста које примарно теже објективном извештавању: вест, извештај и саопштење.

Општи циљ дисертације био је да пружи дескриптивно-експланаторни контрастивни приказ језичких средстава за изражавање деагентивности у информативним текстовима на немачком и српском језику. Овај општи циљ подразумевао је следеће посебне циљеве: (1) установљавање критеријума за

одређење деагентивности унутар језичког пара немачки и српски, те обликовање модела за анализирање деагентивних конструкција; (2) идентификовање и класификовање морфосинтаксичких и лексичких средстава са деагентивним значењем у информативним новинским текстовима на немачком и на српском језику; (3) анализу идентификованих деагентивних конструкција на морфосинтаксичком, семантичко-прагматичком, текстуалном и стилском нивоу; (4) испитивање функције маркирања концепцијске писаности / језика дистанце деагентивних конструкција у информативним новинским текстовима; (5) издвајање типичних деагентивних образаца у грађи на немачком и на српском језику; (6) контрастивна анализа ради утврђивања подударности и разлика у примени стратегија за изражавање деагентивности на морфосинтаксичкој, семантичко-прагматичкој, текстуалној и стилској равни и (7) указивање на значај препознавања деагентивних конструкција као потенцијално манипулативног средства у информативним новинским текстовима.

Дисертација *Контрастивна анализа деагентивних конструкција у немачкој и српској штампи* др Јоване Стојановић проширила је теоријско-методолошки и аналитички оквир за проучавање категорије деагентивности, из кога је произашао свеобухватан приказ деагентивних конструкција у информативним новинским текстовима на немачком и српском језику. Постављањем степенастог модела деагентивности, ауторка је понудила апарат за анализу деагентивног значења унутар датог језичког пара, који унапређује испитивање ове изразито комплексне, делом граматикализоване, а делом лексикализоване функционално-семантичке категорије. Важно је напоменути да је предложени модел примењив за емпиријску анализу и других типова грађе, те да се може надградити и модификовати за анализу на материјалу других језика. Рад је пружио системски приказ досада контрастивно непроучаване категорије на грађи информативних новинских текстова, чиме је употпунио сазнања у области контрастивних немачко-српских истраживања. Интегрисањем нових аспеката у разматрање ове појаве, рад може допринети учвршћивању темеља за даља теоријска и емпиријска испитивања категорије деагентивности.

Резултати истраживања могу наћи примену у области превођења, а нарочито у настави немачког као матерњег и страног језика, као и у конципирању наставних материјала, граматика, стилистичких приручника и сл. Добијени налази указују на потребу за систематичнијим приступом деагентивности у уџбеницима и граматикама, јер разумевање начина функционисања категорије деагентивности доприноси оснаживању способности за тумачење примљених информација. Са аспекта језичке продукције, познавање семантичко-прагматичких обележја деагентивних конструкција омогућава стилски адекватно и учтиво изражавање, у складу са друштвеним нормама језичке заједнице.

Истраживање др Стојановић није само лингвистички релевантно, већ има и друштвене импликације, будући да указује на важност разоткривања идеолошких образаца у медијском извештавању. Увид у употребу деагентивних конструкција у информативним новинским текстовима наглашава значај богађења и очувања језичке културе (нарочито у контексту савременог новинарства на глобалном тржишту масовних медија), као и подстицања критичког приступа садржајима који се пласирају у јавном простору.

Такође, дисертација др Стојановић указала је на могуће правце даљег проучавања деагентивности, као што су: упоређивање добијених резултата са резултатима до којих би се дошло анализом других типова грађе, из различитих функционалних стилова, квантитативна истраживања фреквентности појединих деагентивних образаца, како из унутарјезичке, тако и из контрастивне перспективе, као и поређење употребе деагентивних конструкција у озбиљној и таблоидној штампи, ради свеобухватнијег сагледавања њихових функционалних обележја итд. Један – и то не мали – од доприноса ове дисертације је управо у томе што је поставио широке и чврсте темеље за ова и низ других важних даљих испитивања.

Приступно предавање

Кандидаткиња др Јована Стојановић је дана 1. априла 2026. године пред члановима Комисије за припрему реферата за избор у звање одржала приступно предавање под насловом *Конструкције између лексикона и граматике – специфичности и иновације у немачком и српском језику*, које су чланови Комисије једногласно оценили највишом оценом (5).

Закључак

С обзиром на то да се на конкурс јавио један кандидат, др Јована Стојановић, која у потпуности испуњава услове конкурса, а уз то се већ у периоду од 2018. до данас доказала као изузетно квалитетан млади стручњак и као драгоцен сарадник Катедре за германистику Филолошког факултета у Београду, **предлажемо да се др Јована Стојановић и изабере у звање доцент за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик.**

Кандидаткиња др Јована Стојановић још је као студент основних студија показала изразите квалитете, попут високе интелигенције, зрелости и самосталности, јединствене преданости и истрајности, великог смисла за организацију, систематичности, развијеног интересовања за струку и науку, врхунске способности за логично и аналитичко мишљење итд., а током мастер студија, на докторским студијама и при изради дисертације вишеструко је потврдила такав утисак наставника и колега.

Као сарадник Катедре за германистику, др Јован Стојановић држала је од 2018. вежбе из низа сложених ужестручних теоријских предмета (Немачки језик 1, 2, 5, 6, 7 и 8, Немачки и српски језик у јавној комуникацији – МАС), и то са заиста импресивним успехом. Током текуће, 2025/2026. академске године држи вежбе из предмета Немачки језик 1 – морфологија (ОАС, двосеместрални), Немачки језик 3 – лексикологија (ОАС, двосеместрални) и Немачки и српски језик у јавној комуникацији (МАС).

Уз то, кандидат др Стојановић показује одличне резултате у научно-истраживачком раду, о чему сведоче њено учешће на бројним научним скуповима, научни текстови које је објавила, као и изузетно захтевна и научно релевантна тема докторске дисертације, коју је веома успешно обрадила и

убедљиво одбранила. Свим овим др Стојановић још једном је потврдила да је перспективан млад стручњак од кога се у наредним годинама може очекивати велики допринос српској и јужнословенској германистици.

Имајући све то у виду, Комисија је уверена да је избор др Јоване Стојановић за доцента за ужу научну област Германистика, предмет Немачки језик, важан корак ка обезбеђењу висококвалитетног научног и наставног подмлатка на Катедри за германистику Филолошког факултета у Београду.

У Београду, 2. априла 2026.

Комисија

др Јелена Костић-Томовић, редовни професор, председник Комисије

др Бранислав Ивановић, редовни професор

др Добрила Бегенишић, доцент
